

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ ____ ” _____ 20__ року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

07-01-64

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ТРУДОВЕ ПРАВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Спеціальність
specialty

192 «Будівництво та цивільна інженерія»
192 «Construction and civil engineering»

Освітньо-професійна
програма

«Управління багатоквартирним будинком
(групою будинків)»

Рівне - 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське та трудове право» для студентів за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійною програмою «Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. - Рівне, НУВГП, 2017. - 14 с.

Розробник: к.ю.н., професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін
Цимбалюк Валерій Іванович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Протокол № _____ від «___» _____ 2017 року

Завідувач кафедри _____ Кафарський В.І.

«__» _____ 2017 року

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Протокол від «___» _____ 2017 року № ____.

Голова методичної комісії _____ Є.М. Бабич

Національний університет
водного господарства
та природокористування

©Цимбалюк В.І., 2017

© НУВГП, 2017

1. Опис навчальної дисципліни «Господарське та трудове право»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1 курс	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-ий	2-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2.1 Самостійної роботи студента – 4.2	Рівень вищої освіти: магістерський	Лекції	
		20 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	110 год.
		Вид контролю:	
		Залік	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 33,3 % до 66,7 %; для заочної 8 % до 92 %.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою викладання дисципліни господарського та трудового права є формування у майбутніх спеціалістів стійких знань із правового регулювання відносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, знань з правових правовідносин.

Завданням курсу вивчення теорії господарського та трудового права, набуття вмінь аналізу практики застосування господарського та трудового законодавства, законодавчого регулювання захисту прав громадян, підприємств, держави та інших суб'єктів господарських правовідносин.

В процесі вивчення нормативної дисципліни «Господарське та трудове право» студенти, як майбутні фахівці мають **знати**:

- а) коло суспільних відносин, що регулюються трудовим правом;
- б) норми чинного законодавства, практику його застосування, проблеми та напрями його вдосконалення в ринкових умовах;
- в) джерела господарського права, основні принципи та інститути господарського права;

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- а) застосовувати одержані знання в процесі роботи за юридичною спеціальністю з метою захисту інтересів української держави та окремих учасників господарсько-правових відносин;
- б) розрізняти відносини, що регулюються трудовим правом, від відносин, які регулюються іншими галузями права і давати правову оцінку такому розмежуванню; застосовувати юридично грамотні та обґрунтовані рішення по реалізації норм трудового права в практичній діяльності; пропагувати законодавство України про працю для прискорення побудови України як правової держави.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи господарського права.

Тема 1. Поняття та методи господарського права як галузі права, науки та навчального курсу.

Господарське право як галузь права. Принципи господарського права. Господарська діяльність: поняття і види. Особливості здійснення підприємницької діяльності. Господарські відносини та їх правове регулювання. Ознаки та види господарських правовідносин. Методи господарського права. Система господарського права.

Тема 2. Суб'єкти господарювання: поняття, ознаки та класифікація.

Поняття та види суб'єктів господарювання. Ознаки суб'єктів господарювання. Поняття та види підприємств. Об'єднання підприємств. Поняття та види господарських товариств. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання.

Тема 3. Договірне право, загальні положення.

Поняття та ознаки господарського договору. Укладання, зміна і розірвання господарських договорів. Визнання господарських договорів недійсними і неукладеними. Попередній договір. Виконання господарських договорів

Тема 4. Антимонопольне регулювання господарської діяльності

Поняття антимонопольного регулювання господарської діяльності. Завдання Антимонопольного комітету. Антимонопольне законодавство. Правові основи діяльності Антимонопольного комітету.

Конкурентна (антимонопольна) політика держави.

Тема 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання та зловживання ним.

Поняття та види монопольного становища суб'єктів господарювання. Умови монопольного становища кожного з кількох суб'єктів господарювання. Класифікація груп за своїм змістом правопорушення зі зловживанням монопольним становищем. Зловживання монопольним становищем. Правова основа для визначення монопольного становища.

Тема 6 . Загальна характеристика форм прояву недобросовісної конкуренції; відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Поняття та форми прояву недобросовісної конкуренції. Види захисту від недобросовісної конкуренції. Типи ринків, які функціонують в умовах ринкової конкуренції. Конкурентна політика та її роль у ринковій економіці України. Правові засади здійснення захисту економічної конкуренції. Система органів, що здійснюють захист економічної конкуренції

Тема 7. Предмет, метод і система трудового права

Поняття трудового права України як галузі права. Місце трудового права в системі права України. Суспільні відносини, що становлять предмет регулювання трудового права України . Метод правового регулювання трудових відносин. Функції трудового права України. Система трудового права України.

Тема 8. Суб'єкти трудового права.

Поняття, види суб'єктів трудового права та їх правовий статус. Громадяни (працівники) як суб'єкти трудового права. Роботодавці та організації роботодавців як суб'єкти трудового права. Вибірні профспілкові органи та інші уповноважені на представництво трудовим колективом органи як суб'єкти трудового права.

Тема 9. Колективний договір

Поняття колективного договору. Поняття колективних угод та їх види. Колективні переговори по укладенню колективного договору. Порядок укладення колективного договору і його зміст. Контроль за виконанням колективного договору і види відповідальності за невиконання його зобов'язань.

Тема 10. Трудовий договір

Поняття трудового договору. Загальний порядок укладення трудового договору. Види трудового договору. Зміна умов трудового договору. Припинення дії трудового договору. Порядок припинення дії трудового договору.

Тема 11. Дисципліна праці і правові засоби її забезпечення

Поняття дисципліни праці. Поняття заохочень. Види та порядок застосування заохочень за успіхи в роботі. Поняття і види дисциплінарної відповідальності. Порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень. Органи правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення. Оскарження і зняття дисциплінарних стягнень. Інші заходи впливу на порушників дисципліни

Тема 12. Трудові спори

Поняття та види трудових спорів. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів. Порядок вирішення колективних трудових спорів. Порядок розгляду колективних трудових спорів. Засіб вирішення колективного трудового спору. Органи, уповноважені розглядати колективний трудовий спір. Право на страйк. Поняття індивідуальних трудових спорів, їх вирішення.

4. Структура навчальної дисципліни

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Назви тем змістовних модулів	Денна / заочна форма навчання			
	Лекції	Практичні	Самостійна	Всього
Тема 1. Поняття та методи господарського права як галузі права, науки та навчального курсу	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{8}$	$\frac{10}{10}$
Тема 2. Суб'єкти господарювання: поняття, ознаки та класифікація	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{8}$	$\frac{10}{10}$
Тема 3. Договірне право, загальні положення	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$
Тема 4. Антимонопольне регулювання господарської діяльності	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$
Тема 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання та зловживання ним.	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$
Тема 6. Загальна характеристика форм прояву недобросовісної конкуренції; відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$

Тема 7. Предмет, метод і система трудового права	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$
Тема 8. Суб'єкти трудового права	$\frac{2}{-}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{9}$	$\frac{10}{10}$
Тема 9. Колективний договір	$\frac{1}{-}$	$\frac{1}{-}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{10}{10}$
Тема 10. Трудовий договір	$\frac{1}{-}$	$\frac{1}{-}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{10}{10}$
Тема 11. Дисципліна праці і правові засоби її забезпечення	$\frac{1}{-}$	$\frac{1}{-}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{10}{10}$
Тема 12. Трудові спори	$\frac{1}{-}$	$\frac{1}{-}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{10}{10}$
Всього:	$\frac{20}{2}$	$\frac{20}{8}$	$\frac{80}{110}$	$\frac{120}{120}$

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна / заочна
1	Предмет, метод і система трудового права України. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права.	$\frac{2}{1}$
2	Колективні договори	$\frac{2}{1}$
3	Поняття та порядок укладення трудового договору	$\frac{2}{1}$
4	Припинення трудового договору	$\frac{2}{1}$
5	Робочий час. Час відпочинку.	$\frac{2}{1}$
6	Юридична відповідальність за трудовим правом України	$\frac{2}{1}$
7	Загальна характеристика господарського права. Підприємництво як спосіб здійснення господарської діяльності. Правові основи державного регулювання господарської діяльності	$\frac{2}{1}$
8	Суб'єкти господарських правовідносин	$\frac{2}{1}$

9	Організація господарської діяльності	$\frac{1}{-}$
10	Припинення діяльності суб'єктів господарювання	$\frac{1}{-}$
11	Майнова основа господарювання	$\frac{1}{-}$
12	Правові засади захисту економічної конкуренції	$\frac{1}{-}$
	Всього	$\frac{20}{8}$

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної /заочної форми навчання:

30/40 год. – підготовка до аудиторних занять;

20/30 год. – підготовка до контрольних заходів;

30/40 год. – підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять;

Всього: 80/110 год.

а. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Денна/ заочна форма
1	Предмет, метод і система трудового права України. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права.	$\frac{6}{8}$
2	Колективні договори	$\frac{6}{8}$
3	Поняття та порядок укладення трудового договору	$\frac{6}{9}$
4	Припинення трудового договору	$\frac{6}{9}$
5	Робочий час. Час відпочинку.	$\frac{6}{9}$
6	Юридична відповідальність за трудовим правом України	$\frac{6}{9}$
7	Загальна характеристика господарського права. Підприємництво як спосіб здійснення господарської діяльності. Правові основи державного регулювання господарської діяльності	$\frac{6}{9}$
8	Суб'єкти господарських правовідносин	$\frac{6}{9}$
9	Організація господарської діяльності	$\frac{8}{-}$

		10
10	Припинення діяльності суб'єктів господарювання	$\frac{8}{10}$
11	Майнова основа господарювання	$\frac{8}{10}$
12	Правові засади захисту економічної конкуренції	$\frac{8}{10}$
	Всього	$\frac{80}{110}$

б. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни “Господарське та трудове право” є складання письмового звіту за темами, вказаними в п. 5.1.

Текстова частина викладається на стандартному папері формату А4 з однієї сторони і повинна містити основну частину та список використаної літератури. Поля: верхнє, нижнє та ліве - 20 мм, праве – 10 мм. Кегель 14, інтервал 1,5. На титульній сторінці вказується: ”Самостійна робота з дисципліни „ Трудове право ” і всі необхідні реквізити.

Об'єм рукопису складає 10 – 15 сторінок.

Рисунки, схеми та таблиці розміщуються як за текстом, так і на окремих аркушах паперу і повинні мати нумерацію у межах розділу.

В тексті повинні бути зазначені посилання на використану літературу. Наприклад, [1, 5, 7, 13].

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовуються комплекти роздаткового матеріалу за темами дисципліни, обговорення матеріалу в діалоговому режимі. На практичних заняттях вирішуються ситуаційні завдання. Перед початком занять студентам видається розподіл кількості балів, де вказується за які види робіт і скільки балів може отримати студент при поточному і підсумковому контролі знань.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові та ситуаційні завдання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом опитування та поточного контролю знань з теоретичного матеріалу на практичних заняттях;
- з практичних завдань – за допомогою перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100 бальної шкали оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
4	4	6	6	6	4	6	6	6	4	4	4		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за ECTS
90-100 балів	Відмінно	A
82-89 балів	Добре	B
74-81 балів		C
64-73 балів	Задовільно	D
60-63 балів		E
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання	F
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	FX

9. Критерії оцінювання

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів	Оцінка
Високий (творчий): Студент систематично за поточним й за підсумковим контролем виявляє глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних та рекомендованих джерелах, вміння аналізувати законодавство, чітко, лаконічно, логічно та послідовно дає відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати правові норми під час розв'язання ситуаційних завдань та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи певні неточності.	90..100	відмінно
Достатній (конструктивно - варіативний): Студент за поточним та підсумковим контролем виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих джерелах, аргументовано дає відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати норми законодавства під час розв'язання практичних завдань, допускаючи неточності та несуттєві помилки.	82..89	Добре
Достатній (конструктивний): Студент за поточним та підсумковим контролем виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні неістотні неточності, достатні вміння застосовувати правові норми під час вирішення практичних завдань.	74..81	добре
Середній (репродуктивний): Студент за поточним й підсумковим контролем виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних завдань	64..73	Задовільно
Достатній (репродуктивний): Студент за поточним та підсумковим контролем виявив слабкі знання навчального матеріалу, що містяться в основних джерелах, дав неточні або малоаргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних завдань, допускаючи суттєві помилки.	60..63	задовільно

Низький (рецептивно - продуктивний): Студент виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним та підсумковим контролем виявив незнання чинного законодавства, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, невміння застосовувати правові норми під час вирішення конкретних ситуаційних завдань (студент має право на повторний підсумковий контроль)	35..59	незадовільно
Низький (непродуктивний): Студент виконав лише частину обов'язкових завдань, виявив незнання чинного трудового законодавства, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, невміння орієнтуватися час вирішення практичних завдань, незнання основних положень (студент обов'язково повинний повторно вивчити навчальну дисципліну).	1...34	незадовільно

10. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Господарське та трудове право» включає:

- ☐ опорний комплект лекцій;
- ☐ друкований роздатковий матеріал;
- ☐ комплект тестових завдань
- ☐ комплект ситуаційних завдань

11. Рекомендована література

11.1 Базова література

1. Конституція України.
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999р (зміни внесені законом від 16.10. 2012р).
4. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" від 03.03. 1998р. (зміни внесені законом від 16.10. 2012р).
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994. (зміни внесені законом від 02.10. 2012р).
6. Закон України "Про оплату праці " від 24.03.1995р. // Відомості Верховної Ради України.-1995. - №17.-Ст.121(зміни внесені законом від 17.0. 2012р).
7. Закон України "Про охорону праці " від 14.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України.-1992 .- № 49.-Ст.668(зміни внесені законом від 16.10. 2012р).
8. Закон України "Про зайнятість населення в Україні" від 01.03.1991р. // Відомості Верховної Ради України.-1991. - № 14. -Ст.170. (зміни внесені законом від 16.10. 2012р).

9. Закон України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" від 15.09.1999р. // Відомості Верховної Ради України.-1999. - № 45.-Ст.397. (зміни внесені законом від 16.10. 2012р).

10. Закон України "Про колективні договори і угоди" від 01.07.1993р. // Відомості Верховної Ради України. –1993. - № 36. -Ст.36142(зміни внесені законом від 16.10. 2012р).

11. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р

12. Цивільний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р.

13. Господарський процесуальний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 06.11. 1991р. (із змін, і доп.)

14. Кодекс торговельного мореплавства України. Прийнятий Верховною Радою України 23. 05. 1993 р. (із змін, і доп.)

15. Повітряний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 19 травня 2011 р.

16. Податковий кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 02 грудня 2010 р.

17. Закон України "Про міжнародні договори України" від 29 червня 2004 р.

18. Закон України "Про товарну біржу" від 10 грудня 1991 р.

19. Закон України "Про господарські товариства" від 19 вересня 1991 р.

11.2 Допоміжна література

1. Пилипенко П.Д., Бурак В.Я. та ін. "Трудове право України: академічний курс": Підручник – К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2007.

2. Болотіна Н.Б. "Трудове право України: Академічний курс": Підручник – К.: Т-во "Знання", 2007.

3. Прокопенко В.І. "Трудове право України": Підручник. – Х.: Консум, 2002.

4. Бойко М.Д. "Трудове право України: Зразки документів, коментарі, роз'яснення": Навчально-практичний посібник. –К.: "Атака", 2006 .

5. Стичинський Б.С., Зуб І.В., Ротань В.Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – 4 вид. –К.: А.С.К., 2003.

6. Козак З.Я. Правове регулювання охорони праці: Навч. Посіб. Для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. - Львів, 2003.

7. Теліпко В.Е., Дутова О.Г. Трудове право України Навч. посіб./ За заг. ред. Теліпко В. Е.: – К.: Центр учбової літератури, 2009.

8. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу: Монографія /Н.М.Хуторян, Ю.В. Баранюк , ; Відп. ред. Н.М.Хуторян.-К.: ТОВ "Видавництво "Юридична думка" 2008.-304 с.

9. Дмитренко Ю.Л. Трудове право України: Підручник. – К: Юрінком Інтер, 2009.

10. Ротань В. Г., Зуб І. В., Сонін О. Є. Науково-практичний коментар Законодавства України про працю. - К.: Атіка, 2008. .

11. Щербина В.С. Господарське право. Підручник. – Київ, 2011. - 670с

12. Жук Л.А., Жук І.Л., Неживець О.М., Белік Ю.В. Господарське законодавство України: Навч. посіб. - Київ: Кондор, 2007. – 718 с.
13. Мандриковський М.М. Господарське законодавство: Навч. посібник. - Київ: Професіонал, 2007. - 240с
14. Роїна О.М. Господарський процес: Практичний посіб.-3-тє вид., доп. і перероб. - Київ: КНТ, 2007. – 180 с.
15. Господарське право: Практикум / В.С. Щербина, Г.В. Пронська, О.М. Вінник та ін.; За заг. ред. В.С. Щербини. - Київ: Юрінком Інтер, 2006. - 320 с.
16. Кравчук С.Й. Господарське право України: Навч. посіб.-Київ: Кондор, 2007. – 264 с.
17. Пастухова В. Господарське і трудове право: Навч. посібн.-Рівне: НУВГП, 2009. - 108с.- 644
18. Пилипенко А.Я., Щербина В.С. Господарське право: Курс лекцій: Навч. посібник. - Київ: Вентурі, 2006. – 288 с.
19. Вінник О., Щербина В. Господарські товариства та виробничі кооперативи: правовий статус. Монографія. Київ., 2006. - 230 с.
20. Вінник О., Щербина В. Акціонерне право: навчальний посібник / за ред.. В.С. Щербини. – К., 2005. - 544 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

